

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

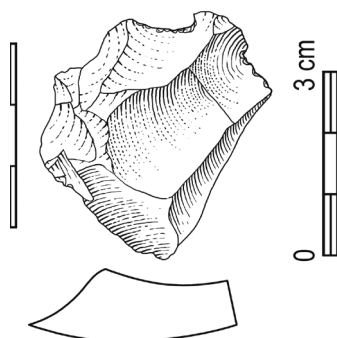
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

MOKRÁ-HORÁKOV (K. Ú. HORÁKOV, OKR. BRNO-VENKOV)

„Ořechová seč“. Horákov I. Mladý paleolit. Sídliště. Povrchový průzkum. Uloženo: Moravské zemské muzeum – ústav Anthropos, i. č. 125548–125551.

V roce 2017 provedl Petr Šmácho povrchový průzkum u Horákova, a to v prostoru lokality I jiho-jihozápadně od zbytku mohyly Hlásnice (S-JTSK: x 1160060, y 588842). Nalezl fragment jednopodstavového čepelového jádra, úštěp s mělkými vruby (obr. 11), 2 zlomky čepelí a zlomek s místní retuší. Jádro a vruby jsou z rohovce typu Stránská skála, čepele z křídového a patrně jurského rohovce, fragment asi z pazourku. Nálezy doplňují mladopaleolitickou složku industrie, jež měla obsahovat i vyspělý listovitý hrot z pazourku (Skutil 1937, 279, obr. 4). Nálezy ze středního paleolitu, nejspíše micoquienu, které v dosavadních nálezech z těchto míst převažují (Oliva 1987), se ve sběru neobjevily.

Martin Oliva

Obr. 11. Horákov. Výběr nálezů.
Fig. 11. Horákov. Selected finds.

Literatura

Oliva, M. 1987: Drobné lokality micoquienu v okolí Brna. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* E 32, 7–18.

Skutil, J. 1937: Některé dosud neznámé paleolitické nálezy na Moravě. *Obzor praehistorický* X, 1936–37, 259–280.

Resumé

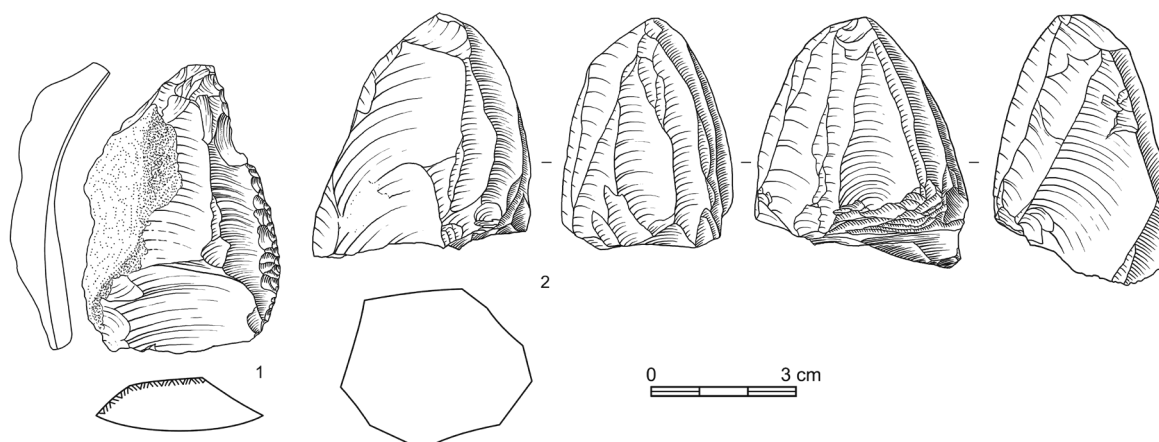
Mokrá-Horákov (Brno venkov District, Horákov I). Near the eponymous Hallstatt-Age barrow, P. Šmácho has found a fragment of a blade core, a flake with notches, and two blade fragments.

MORAVANY (K. Ú. MORAVANY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

Moravany IV. Mladý paleolit. Štípaná industrie. Povrchový průzkum. Uloženo: Moravské zemské muzeum – ústav Anthropos, i. č. 125440–125441.

Na velmi mírném východním svahu jižně od dálnice v severovýchodní části katastru vyzdvihl zhruba před 65 lety pražský geolog Jiří Svoboda dva zajímavé artefakty. Prvním je slabě retušované vyklenuté drasadlo na patinovaném tenkém úštěpu RKL II (obr. 12: 1), druhým je kuželovité, tj. po celém obvodu čepelovitě redukované jádro s hrubě upravenou podstavou (obr. 12: 2). Surovinu představuje chalcedonová hmota typu opálu, která může pocházet z jižních Čech nebo JZ Moravy. Na místě (v okolí S-JTSK: x 1164656, y 6000158, asi 256 m n. m.) se měl dříve nacházet malý lom.

Martin Oliva

Obr. 12. Moravany. Výběr nálezů.
Fig. 12. Moravany. Selected finds.

Resumé

Moravany u Brna (Brno-venkov District), Moravany IV site. J. Svoboda, a geologist from Prague, has found a conical blade core made of grey opal (Fig. 12: 2), and a sidescraper made of Krumlovský les II chert (Fig. 12: 1) in the NE part of the Moravany cadastre.

MORAVANY (K. Ú. MORAVANY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

„V jámách“. Mladý paleolit. Sídliště. Záchraný výzkum.

V červenci roku 2018 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum na pozemku p. č. 662/726 v polní trati „V jámách“ v souvislosti s budováním nového zemního kabelového vedení VN mezi rozvodnami Brno-Bohunice a Moravany.

Přibližně uprostřed severovýchodní poloviny uvedeného pozemku, který leží při hranici s katastrálním územím Starý Lískovec, byl v severozápadním profilu rýhy zaznamenán kamenný štípaný artefakt s povrchovou patinou. Bagrem poškozená čepel byla uložena v tmavě žlutém až světle hnědém půdním horizontu o mocnosti téměř 30 cm, jenž od sebe odděloval nadložní ornici a podložní jílovitý sediment (obr. 13). Na hromádách vytěžené hlíny v bezprostředním sousedství místa byla následně získána menší kolekce kamenné štípané industrie (7 ks), v níž jsou zastoupeny zbytky jader, plochý úštěp, přepálený zlomek čepele a také jedno vysoké škrabadlo na úštěpu. Několik kusů je pokryto krustou uhličitanu vápenatého, což bývá považováno za doklad jejich původu z intaktních sedimentů.

Téměř všechny artefakty jsou vyrobeny z moravských jurských rohovců, ve dvou případech snad pocházejících přímo ze Stránské skály. U jiného exempláře se pak zachoval zbytek černého valounového povrchu. Jedinou výjimku představuje škrabadlo, které bylo zhotoveno buď z rohovce typu Krumlovský les II, nebo z polského čokoládového silicitu.

Dosud neevidovaná lokalita je situována v nadmořské výšce okolo 260 m, ve střední partii severovýchodního svahu, který klesá z návrší Rovný (308,2 m n. m.) k západní straně krátkého suchého údolí, ústícího z jižní strany do sníženiny řeky Leskavy. Přesná poloha lokality je určena bodem o souřadnicích S-JTSK 1164834.27:601134.78.

Antonín Přichystal, Michal Přichystal

Resumé

Moravany (Moravany u Brna Cadastre, Brno-venkov District). A new Upper Paleolithic site was found in the “V jámách” field near Moravany.

Obr. 13. Moravany (okr. Brno-venkov). Profil výkopu s kamenným štípaným artefaktem.

Fig. 13. Moravany (Brno-venkov District). Trench section with a lithic artifact.

MORAVSKÉ BRÁNICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Ve Starých“, Moravské Bránice I. Mladý paleolit. Sídliště. Povrchový průzkum. Uloženo: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos, i. č. 125466-125467.

V roce 2000 našel Martin Kuča na sídlišti starší fáze lengyelské kultury (Oliva 2001) dva větší ploché úštěpy z patinovaného pazourku. Nálezy doplňují sporadický výskyt patinované industrie pokročilého charakteru, datovatelnou nejspíše do epigravettienou či pozdního paleolitu (Oliva 1989, 19).

Martin Oliva

Literatura

Oliva, M. 1989: Paleolit. In: L. Belcredi a kol.: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 8–32.

Oliva, M. 2001: Sídliště lidu s moravskou malovanou keramikou v okolí Krumlovského lesa a jejich štípané industrie. In: *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Sborník referátů z 18. pracovního zasedání badatelů pro výzkum neolitu a eneolitu Čech, Moravy a Slezska, Mostkovice 14.–17. září 1999*. Pravěk, Supplementum 8. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, 197–231.